

FAQ om Fri Tid

Nedan har vi samlat de frågor vi har fått från andra kommuner och aktörer gällande Fri Tid samt hur vi har svarat på dem. Frågorna står i fetstil och svaren i kursiverad stil:

Vilken ersättningsmodell har ni till kommunal respektive privat utförare?

Vi har ersättning för utförd tid hemma hos brukaren.

Hur ersattes utförda insatser eller tid innan Fri Tid?

Då hade vi ersättning för utförd tid upp till maximalt den beviljade tiden. Man fick alltså inte ersättning för mer än den beviljade tiden, om det inte fanns speciella skäl till det.

Hur registrerar/dokumenterar hemtjänstutföraren tid?

Elektroniskt genom TES.

Säkerställande av att beviljade insatser utförs och inte blir på kunds eller utförares premisser?

Genom uppföljning av biståndshandläggare.

Hur har antalet brukare och volymer med fler än 7 timmar hemtjänst per månad förändrats sedan ni införde Fri Tid?

Vi har ingen bra statistik på detta. Antalet brukare med hemtjänst har ökat från ca 860 till 920, men den största ökningen är av personer med endast serviceinsatser (där har vi inte längre biståndsbeslut).

Incitament för chefen för respektive hemtjänstgrupp att hålla nere de utförda timmarna?

Upp till maxtaxa finns ett visst incitament att inte höja avgiften för den enskilde. Därutöver är det som håller de utförda timmarna tillbaka att det råder brist på utbildade undersköterskor. Varken chefer eller hemtjänstgrupp vill utföra för mycket tid, då det inte finns undersköterskor till det.

Skillnader i utförd tid (eller om ni tittar på planerad tid) mellan privata och kommunala utförare?

Kommunen utförde (i nov 2019) i snitt 27,0 tim per brukare och privata leverantörer 28,8 tim per brukare.

Hur "styr" kommunen att planeringen i hemtjänsten görs i mindre arbetslag hos egenregi och privata utförare?

Det är upp till varje chef. Socialnämnden har mål om kontinuitet och därigenom blir det viktigt med mindre arbetslag.

Tid frigörs för biståndshandläggare - vad har det resulterat i (exempelvis x % fler uppföljningar jämfört med innan Fri Tid infördes)?

Det har vi ingen statistik på. Däremot kan man säga att antalet biståndshandläggare inte har ökat trots ökat antal äldre.

Hur har ni märkt att hemtjänsten blivit mer kostnadseffektiv och ger mer kvalitet till brukarna?

När det gäller kvaliteten har vi en stigande kurva och ligger bra till jämfört med andra kommuner enligt Socialstyrelsens brukarenkäter (se kolada.se). Mer kostnadseffektivt är svårt att säga, men vi har i alla fall minskat administrationen.

På vilket sett har mer tillit skapats mellan olika professioner?

Energikrävande diskussioner mellan biståndshandläggare och utförare om bedömning av beviljad tid har försvunnit. Vi har också mer tillit till att undersköterskor och brukare tillsammans kan bedöma och planera behovet av utförd tid.

Hur ser beställningen ut som skickas till utföraren – innehåller den insatser och intervall utan tid? Finns det något max tax på beställd tid i beställningen.

Den innehåller insatser och en schablontid utifrån hur mycket tid som i genomsnitt utförs för den aktuella insatsen. Att vi har schablontiderna har bara med statistik etc att göra och den är inte något tak för utförd tid. Något tak finns överhuvudtaget inte.

Har era kostnader ökat efter att Fri Tid infördes i kommunen?

Första året såg vi att kostnaderna och den utförda tiden inte ökade för de personerna som omfattades av Fri Tid. Den kommunala hemtjänsten klarar sig nu bättre på den peng de tilldelas (utifrån utförd tid), vilket tyder på att kringtiden har minskat efter införandet av Fri Tid.

Har ni förändrat era arbetssätt för att följa upp ärendet så att brukarens behov kvarstår och inte blir överkompenserad?

Vi gör mer uppföljningar av handläggare nu.

Finns det risk att personalen stannar längre hos kunder som är "trevligare" än andra?

Uppföljningen visade att det inte blev så.

Har ni gjort jämförelser av tidsåtgången med det gamla och nya arbetssätt och vilka slutsatser har ni dragit utifrån detta?

Till en början ökade inte de utförda timmarna för de personer som ingick i testet. Nu har genomsnittet av utförda timmar per person ökat med någon timme, men det är svårt att avgöra om det har att göra med Fri Tid eller om det beror på att de personer som har hemtjänst har ett större behov. Som tidigare nämnts har andelen brukartid ökat, vilket gör att hemtjänsten bättre klarar sig på ersättningen.

Verkar väldigt intressant! Vi är intresserade av hur ekonomin ser ut och hur ni räknar på kostnad för timme. Innan och efter Fri Tid. Sedan är vi intresserade av praktiska saker, som hur går det till när planeringen görs, om någon är sjuk vad händer då, hur säkerställer ni att alla får det dom är beviljade osv?

Vi har ersättning för utförd tid och det är samma timersättning som innan Fri Tid (förutom uppräknning varje år). Den baseras på genomsnittslöner, restid, kringtid, overheadkostnader etc. Den kommunala hemtjänsten har blivit allt bättre på att klara sig på den peng man får, vilket tyder på att kringtiden har minskat (eller brukartiden ökat om man så vill).

Planeringen utgår från TES, eller där det inte har införts ännu traditionellt med papper och penna eller liknande. Det har inte blivit några skillnader gällande detta på grund av införandet av Fri Tid.

Säkerställandet av att brukarna får det som de har beviljats sker genom uppföljning av handläggare.

Vi vill veta hur ni fakturerar omsorgstagarna, vad utgår ni ifrån etc? I vårt arbetssätt utreder och beviljar biståndshandläggaren behovet som resulterar i en insats. Handläggarna skickar en beställning med vilka insatser som omsorgstagaren är beviljad samt en summa tid för att utföra dessa insatser. Hur är det hos er?

Vad gäller fakturering av omsorgstagare så sker detta utifrån den faktiskt utförda tiden. När handläggarna gör en beställning så baseras den på beviljade insatser, men inte på någon beviljad tid.

Hur många särskilda boendeplatser har kommunen?

466 st.

Lägger inte biståndshandläggarna in någon tid i systemet när de beviljar en insats? Om de gör det, hur många timmar är beviljade/månad?

Jo, en ren schablontid för statistikens skull. Schablontiden är baserad på genomsnittet av den utförda tiden för respektive insats innan vi införde Fri Tid.

Hur många timmar utförs varje månad?

Ca 25 000 timmar = ca 27 timmar per brukare i snitt

Vilket system registrerar hemtjänsten utförd tid i och hur länge har ni haft det systemet?

TES. Det har vi haft sedan 2014.

Vilket dokumentationssystem har ni idag och har ni haft det under en längre tid?

Treserva. Det har vi haft sedan 2011.

Hur stor är hemtjänstbudgeten? Hur räknas budgeten fram för Fri Tid?

Budgeten för hemtjänsten 2020 är ca 160 mkr. Budgeten räknas fram utifrån uppskattat antal utförda timmar i relation till timersättningen.

Vad behövde ni tänka på när ni gick över till Fri Tid gällande beställningen till utföraren?

Inget särskilt, förutom information om Fri Tid.

Behövde ni köpa in något nytt system?

Nej.

Håller ni budgeten med Fri Tid om du jämför med åren då ni inte hade Fri Tid?

Ja, det gör vi. Den utförda tiden har ökat något per brukare, men administrationen har minskat. Det ser ut som att personalen är större del av sin arbetstid hemma hos brukare. Den kommunala hemtjänsten klarade sig tidigare inte på pengarna, men det gör man idag.

Hur jämför ni utförd tid med beviljad insats idag?

Via uppföljning av handläggare.

Hur upplever ni att privata utförare förhåller sig till Fri Tid?

På samma sätt som kommunala generellt sett. De privata utför något mer tid per brukare, men det kan ju ha att göra med att deras brukare har större behov.

Vad gör ni om ni upptäcker att det tar längre tid än normalt hos en brukare? Eller upptäcker man inte det när ni har Fri Tid?

Det kan man upptäcka via TES. Vi har dock ingen sådan kontroll centralt, om det inte är extrema avvikelser. Mindre avvikelser kan ju så klart ha en anledning därtill. Chefer har bättre koll på vad som är normalt och kan göra justeringar om det behövs. De vill inte utföra "för mycket" tid, då de har brist på undersköterskor.

Har ni en controller eller är det biståndshandläggarna som varje månad kontrollerar den utförda tiden?

Det är mestadels en ekonomiassistent centralt.

Hur mycket är ersättningen per timme till LOV-företag och till kommunala hemtjänsten?

Ersättnings-område	Kommunala utförare service	Kommunala utförare omvårdnad	Privata utförare service	Privata utförare omvårdnad	Privata utförare som utför endast service
Stad	357 kr	437 kr	384 kr	467 kr	357 kr
Tätort	406 kr	497 kr	434 kr	525 kr	406 kr
Glesbygd	426 kr	529 kr	457 kr	564 kr	426 kr
Skärgård	530 kr	693 kr	562 kr	730 kr	530 kr

Är det fler kommuner som har hört av sig till er eller vet du andra kommuner som har Fri Tid?

Det är oräkneliga kommuner som hör av sig nu. Att det tydligen är en sådan skräll runtom i Sverige tyder väl på att det är väldigt få, om ens någon, som jobbar så här. När vi införde konceptet kunde vi inte hitta någon annan.

Vilka är de störst positiva erfarenheterna av Fri Tid och finns det något negativt?

Se dokument gällande utredning och uppföljning av Fri Tid.

Hur går planeringen av hemtjänsten till, är den "central" eller "lokal" på enheterna? Det pratas också om de små arbetsgrupperna, skulle du kunna beskriva hur detta går till och vilka problem som det medför?

Planeringen är lokal på varje enhet. Det ser också olika ut hur man arbetar med små grupper.

Vad det gäller avgifter så har vi förstått att ni debiterar utförd tid.

Ja, det stämmer.

Vad har ni för timpris (upp till maxtaxa antar jag)?

Brukaren betalar 305 kr per timme upp till ca 6,97 timmar då maxtaxan tar vid.

Hur ser ni på de som tackar nej i dörren eller inte är hemma, får de betala?

Säger man ifrån om besöket mindre än fem dagar i förväg man betala för den planerade tiden.

Är det något annat ni stött på som är bra att tänka på?

Våra kommunala hemtjänstgrupper får schablonersättning för trygghetslarm varje månad.

Hur får utförarna (hemtjänstenheterna) sin ersättning, är det baserat på utförd eller planerad tid?

Leverantörerna får ersättning för den utförda tiden. Om en brukare blir inlagd på sjukhus/korttid/avlider får gruppen ersättning för den inplanerade tiden fem dagar framåt, detta debiteras ej brukaren.

Vad ingår i ersättningen, ska enheterna klara bilkostnader, lokalhyror med mera för det beloppet?

Alla kringkostnader ska täckas av ersättningen för den utförda tiden; bilar, personalmöten, restid, overheadkostnader med mera.

Hur sker utbetalningen, sammanställs tiden i verksamhetssystem och bokförs sedan?

Det sker en överläsning från TES till vårt verksamhetssystem Treserva där vi skapar en fil som sedan läses in i vårt ekonomisystem.